

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 16 april 2019 met nummer RvVb-A-1819-0890
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0403-SA

Verzoekende partij	de heer Frank VANDE VEIRE vertegenwoordigd door advocaat Griet Cnudde met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Brabantdam 56
Verwerende partij	de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het Departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen vertegenwoordigd door advocaat Paul AERTS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, de Coupure 5

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 7 maart 2018 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 12 januari 2018.

Behalve voor wat de terreinaanlegwerken aan het water betreft, heeft de verwerende partij aan de stad Gent een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor een fiets- en voetgangersbrug De Krook: fase 2-noord op een perceel gelegen te 9000 Gent, Sint-Jansvest/Brabantdam, met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie C, nummer 751F.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad verwerpt met een arrest van 10 juli 2018 met nummer RvVb/S/1718/1114 de vordering tot schorsing.

De verzoekende partij dient een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 26 maart 2019.

Advocaat Griet CNUDDE voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Ann-Sophie CLAUS *loco* advocaat Paul AERTS voert het woord voor de verwerende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014

houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

De bestreden beslissing kadert in de aanleg van een fiets- en voetgangersbrug te Gent, tussen de Waalse Krook en de Brabantdam met tussenlanding achter de Sint-Jansvest. Het project wordt gerealiseerd in twee fases. In de eerste fase wordt de Waalse Krook door een brugdeel over de Ketelvaart verbonden met de oever achter de Sint-Jansvest. In de tweede fase wordt een brugdeel voorzien vanaf de oever achter de Sint-Jansvest tot aan de Brabantdam.

Met een beslissing van 15 april 2014 is de stedenbouwkundige vergunning voor fase één van het project verleend. Voorliggende aanvraag betreft de tweede fase.

2.

De aanvrager dient op 11 augustus 2017 (datum ontvangst) bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“Fiets- en voetgangersbrug De Krook: fase 2 - noord”* op een perceel gelegen te 9000 Gent, Sint-Jansvest/Brabantdam.

Het perceel ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, vastgesteld met koninklijk besluit van 14 september 1977, deels in woongebied met landelijk karakter en historische-, culturele- en/of esthetische waarde en deels in een zone voor bestaande waterwegen. Het perceel ligt ook binnen de grenzen van het op 16 december 2005 goedgekeurd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening Grootstedelijk Gebied Gent’, maar niet in een deelgebied waarvoor specifieke voorschriften gelden.

Het perceel ligt deels binnen de grenzen van het bijzonder plan van aanleg nummer 121 ‘Binnenstad-deel Zuid’, goedgekeurd op 29 november 2002.

Het perceel ligt binnen de grenzen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan nummer 121, ‘Binnenstad-deel Zuid’, goedgekeurd op 16 mei 2007.

Het perceel en het kaaivlak op de oostelijke oever liggen in de bufferzone rond Unesco werelderfgoed (‘Belfort, lakenhal en Mammelokker’). Een aantal woningen in de onmiddellijke omgeving van de projectzone zijn opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Het stroomgebiedsbeheerplan van de Schelde (2016-2012) is op de aanvraag van toepassing.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 4 oktober 2017 tot en met 3 november 2017, dienen onder meer de verzoekende partijen een bezwaarschrift in.

Waterwegen en Zeekanaal nv, afdeling Bovenschelde, adviseert op 16 oktober 2017 voorwaardelijk gunstig.

De verwerende partij verleent op 12 januari 2018 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden, met uitzondering van de terreinaanlegwerken aan het water. De verwerende partij beslist:

“
...

MILIEUTOETS

Het ontwerp komt niet voor op de lijst gevoegd als bijlage I en II van het Project-m.e.r.-besluit. Bijgevolg dient geen milieueffectenrapport te worden opgesteld voor dit project. Het project betreft de aanleg van fiets- en voetpad over een nieuw te bouwen brug. Hoewel de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar zich kan aansluiten bij de opmerking van het stedelijke Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning dat een mer-screening niet strikt noodzakelijk is voor dit type werk (geen nieuwe weg voor gemotoriseerd verkeer), werd toch een mer-screeningsnota aan de aanvraag toegevoegd (en werd de aanvraag bij ontvangst gescreend). Op basis van de elementen in het dossier en de bijgevoegde m.e.r.-screeningsnota kon akkoord gegaan worden met de stelling dat de mogelijke milieueffecten niet aanzienlijk zijn.

...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De werken zijn functioneel inpasbaar als functioneel onderdeel van het project De Krook en bijkomende ontsluiting voor zwakke weggebruikers naar de nieuwe bibliotheek en de andere ontwikkelingen in het stadsdeel aan het water. De brug wordt op voldoende hoogte voorzien opdat het scheepvaartverkeer niet in het gedrang komt. De nieuwe verbinding kan ingeschakeld worden in het Gentse fietsnetwerk en biedt fietsers en voetgangers uit de noordelijke stadsdelen een alternatieve overbrugging voor drukkere kruispunten (Vogelmarkt, Kuiperskaai) op weg naar de nieuwe bibliotheek.

De mobiliteitsimpact van de fiets- en voetgangersbrug dient zo groot mogelijk te zijn zodat een maximum van fietsers en voetgangers het veiligere alternatief verkiezen boven de bestaande fiets- en voetgangersroutes via Walpoortstraat en Kuiperskaai. Via het verhoogde bibliotheekplein en de gerealiseerde Albertina Sisulubrug is er onmiddellijk aansluiting op het Woodrow Wilsonplein en de noord-zuid fietsassen via de Muinkkaai en de Sint-Pietersnieuwstraat.

De schaal van de brug sluit aan bij de andere ontwikkelingen rond de nieuwe bibliotheek. De verbinding heeft een stedelijke impact gezien het potentieel om verkeersstromen verder te scheiden rond locaties met stedelijke centrumfuncties.

Het ruimtegebruik kan als zuinig worden beschouwd. Daar de brug verschillende waterpartijen overspant die weliswaar nog een vooral toeristische waterwegfunctie vervullen, kan de vrije ruimte op openbaar domein in de stedelijke context, waar meestal nauwelijks ruimte is voor bijkomende verbindingssassen voor zwakke weggebruikers, optimaal renderen.

Visueel-vormelijk dient het nieuwe brugdeel uiteraard aan te sluiten bij het eerder vergunde deel zodat de verbinding met tussenstop als geheel aansluit bij de architecturale eigenheid van de nieuwe bibliotheek. Gezien het tweede deel uitgevoerd zal worden door een andere aanvrager, werd bij het ontwerp expliciet vermelding gemaakt van de noodzaak om het tweede deel op een identieke wijze uit te voeren.

De verbinding ligt binnen de afbakening van de vastgestelde archeologische zone 'Historische stadskern van Gent'. Het onteigende perceel werd aangeduid als gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Een groot deel van de nieuwe constructie overspant het water en leidt niet tot een bodemingreep. Ook op de oostelijke oever blijft de bodemingreep voor de eigenlijke constructie beperkt blijft tot de oppervlakte voor de kolom. De rest van het kaaivlak zal tijdelijk als werfzone kunnen worden ingericht. Er werd een

archeologienota opgemaakt en bekrachtigd voor de aanvraag. Gelet op het programma van maatregelen in de archeologienota met referentienummer ID 2221, bekrachtigd op 07/03/2017, zijn er geen specifieke maatregelen met betrekking tot archeologisch erfgoed noodzakelijk. Het onteigende perceel en het kaaivlak op de oostelijke oever werden opgenomen in de bufferzone rond Unesco werelderfgoed ('Belfort, lakenhal en Mammelokker'). De belangrijkste delen van de vaargeul werden uit deze buffer gesloten. Een aantal woningen in de onmiddellijke omgeving van de projectzone werd opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Het ontwerp voorziet, naast de oprichting van de brug, in de aanleg van het onteigende perceel aan het water. Hiervoor wordt het bodemreliëf van het perceel ingrijpend afgegraven. Ook de bestaande gemetselde (kaai)muur zou verlaagd worden tot 0,5m boven het normale waterpeil. De aanvrager stelt dat bij het onderzoek voor de aanvraag werd vastgesteld dat delen van de te behouden muur voorafgaand dienen hersteld/verstevigd en dat deze werken door de waterbeheerder dienen uitgevoerd voor begonnen kan worden met de kadeverlaging. Gezien de groenaanleg met ingrijpende reliëfwijziging tot aan de waterlijn neerkomt op een kadeverlaging van een bevaarbare waterloop dienen deze werken uit de vergunning gesloten: het betreft werken met betrekking tot de natte en droge infrastructuur met openbaar karakter van een waterweg die beschouwd dienen te worden als Vlaams project zoals vermeld in het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning. Voor deze werken aan de waterweg dient een aparte omgevingsvergunningsaanvraag ingediend.

De hinder voor gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen is hoofdzakelijk beperkt tot de plaats en de periode van de werken. Door de keuze voor het tracé naar de oostelijke oever wordt mogelijke privacy-hinder maximaal ingeperkt. Andere mogelijke hinder (veiligheid, geluid) kan mits handhaving en niet-vergunningsplichtige aanpassingen worden ondervangen naargelang deze zich zou concretiseren.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden hierover geen excepties opgeworpen.

V. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij roept de schending in van artikel 1 van de richtlijn 85/337/EEG, van artikel 2, lid 1 en 4, lid 1 van de richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (hierna: Project-MER-richtlijn), van bijlage II, 10 b en 10, f van genoemde Richtlijn, van bijlage II, 10 b en g van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna: Project-MER-besluit), van bijlage III, 1b van genoemd besluit, van bijlage II, 13 a en b van genoemd besluit, van bijlage III, 13 b van genoemd besluit, van artikel 4.3.2 en 4.3.3 van het decreet algemene beginselen milieubeleid (hierna: DABM), van bijlage II DABM, van artikel 4.7.14/1 en 4.7.26/1 VCRO, van artikel 7,5° van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (hierna: Dossiersamenstellingsbesluit), van artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en van de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partij zet in een eerste onderdeel uiteen dat de bestreden beslissing intern tegenstrijdig is en voorbijgaat aan het feit dat het project in principe project-MER-plichtig is als stadsontwikkelingsproject. Zij stelt dat de aanvraag minstens moet beschouwd worden als een wijziging of uitbreiding van een project van bijlage II van de Project-MER-richtlijn zoals gewijzigd door de richtlijn 2014/52/EU, als een wijziging of uitbreiding van een project van bijlage II van het Project-MER-besluit van 10 december 2004, of minstens als een wijziging of uitbreiding van een project van bijlage III van het Project-MER-besluit.

De verzoekende partij zet in een tweede onderdeel uiteen dat het project onder toepassing valt van bijlage II, 10 f van de Project-MER-richtlijn en van bijlage II, 10 g van het Project-MER-besluit, onder de noemer *“aanleg van waterwegen”*.

De verzoekende partij zet in een derde onderdeel uiteen dat het project ook onder toepassing valt van bijlage II, 10 e van de Project-MER-richtlijn en bijlage II, 10 e van het Project-MER-besluit. Zij meent dat bijlage II, 10 e van het Project-MER-besluit van 10 december 2004 buiten toepassing moet gelaten worden op grond van de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie. In ieder geval kan volgens haar niet afgeleid worden uit de regelgeving dat enkel projecten inzake gemotoriseerd verkeer MER-plichtig zijn.

In een vierde onderdeel zet de verzoekende partij uiteen dat de project-m.e.r.-screeningsnota en de bestreden beslissing het onderzoek naar de milieueffecten van het project niet naar behoren heeft onderzocht. Er is onvoldoende bestudeerd of er al dan niet aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn en of voor het aangevraagde geen project-MER noodzakelijk is. De verzoekende partij focust zich in essentie op de veiligheid, mobiliteit, de impact op het verkeer en op de zwakke weggebruikers, alsook op de hinder inzake privacy en inijk van de aangelanden.

De verzoekende partij zet in een vijfde onderdeel uiteen dat de mogelijke cumulatieve effecten ten gevolge van een toename van fiets- en voetgangersverkeer niet, minstens niet-afdoende onderzocht werden, zodat de verwerende partij niet over de nodige elementen beschikte om met kennis van zaken te oordelen of de effecten van het project niet aanzienlijk zijn.

2.

De verwerende partij antwoordt op het eerste middelonderdeel dat het project niet voorkomt op de lijst gevoegd als bijlage I en II van het Project-MER-besluit, zodat de aanvraag enkel onderworpen was aan een project-MER-screening. De aanvraag bevat een project-m.e.r.-screeningsnota waaruit blijkt dat geen significante negatieve milieueffecten werden vastgesteld. De project-m.e.r.-screeningsnota werd door de verwerende partij correct beoordeeld overeenkomstig artikel 4.7.26/1, §1 VCRO.

De verwerende partij antwoordt op het tweede middelonderdeel dat aan de waterweg niets gewijzigd wordt.

De verwerende partij antwoordt op het derde middelonderdeel dat de verzoekende partij zelf voorhoudt dat het project als een stadsontwikkelingsproject moet beschouwd worden, zodat het onderdeel strijdig is met het eerste middelonderdeel. Het project valt als stadsontwikkelingsproject onder toepassing van bijlage III, 10, b van het Project-MER-besluit, zodat de verwijzing naar de onwettigheid van de drempelwaarden en selectiecriteria niet relevant is.

De verwerende partij antwoordt op het vierde middelonderdeel dat de mobiliteitseffecten in de screeningsnota degelijk beoordeeld werden, ook met betrekking tot de door de verzoekende partij opgesomde elementen.

De verzoekende partij antwoordt op het vijfde middelonderdeel dat de toename van het fiets- en voetgangersverkeer, als cumulatieve effecten, wel beoordeeld werden, maar dat daaruit niet kon afgeleid worden dat er aanzienlijke milieueffecten werden veroorzaakt.

3.

De verzoekende partij herhaalt in haar wederantwoordnota in essentie haar standpunt met betrekking tot de eerste drie middelonderdelen.

In verband met het vierde middelonderdeel voegt de verzoekende partij nog toe dat de verwerende partij voorbijgaat aan het advies van het departement Ruimtelijke Planning, Mobiliteit en Openbaar Domein en dat geen aandacht besteed werd aan de aansluiting met de rijweg. Het betoog van de verwerende partij kan bovendien de gebrekkige motivering van de bestreden beslissing *post factum* niet herstellen. Ook wat betreft de privacy van de aangelanden is onterecht geen afdoend onderzoek gebeurd.

Met betrekking tot het vijfde middelonderdeel stelt de verzoekende partij vast dat de verwerende partij erkent dat er cumulatieve effecten te verwachten zijn, maar dat deze niet onderzocht werden.

Beoordeling door de Raad

Het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 inzake de nadere regels van de project-MER-screening heeft onder meer het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna: project-MER-besluit van 10 december 2004) gewijzigd en een bijlage III toegevoegd.

Met voormelde besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 werd eveneens het Dossiersamenstellingsbesluit gewijzigd, meer bepaald door de bepalingen inzake de vereiste stukken in de dossiersamenstelling van de vergunningsaanvragen aan te vullen *met “een project-m.e.r.-screeningsnota, waarvan de inhoud beantwoordt aan de door de Vlaamse Regering ter zake gestelde eisen”*.

Het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 werd genomen met het oog op het verzekeren van de correcte omzetting van de Europese Project-MER-richtlijn (2011/92/EU) van 13 december 2011 naar Vlaamse regelgeving, dit na een arrest van 24 maart 2011 met nummer C-435/09 van het Hof van Justitie, waarin werd geoordeeld dat voor zover de regelgeving van het Vlaamse Gewest drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden, dit niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3 van de richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, voldoet.

2.

Om na te gaan welke vorm van milieueffectrapportage noodzakelijk is in het kader van een vergunningsaanvraag, moet onder meer bepaald worden of het project onder het toepassingsgebied van bijlage II of bijlage III van het Project-MER-besluit valt.

3.1

De verzoekende partij stelt in een eerste onderdeel dat het project moet beschouwd worden als een stadsontwikkelingsproject. In een vierde onderdeel zet zij uiteen dat de bestreden beslissing in ieder geval voorbijgaat aan de milieueffecten en deze onvoldoende heeft gescreend. In een vijfde middelonderdeel betoogt de verzoekende partij dat de cumulatieve milieueffecten van de aanvraag, in aanmerking nemend het volledige stadsontwikkelingsproject, niet of minstens onvoldoende beoordeeld zijn.

De MER-rubriek *‘stadsontwikkelingsprojecten’* is opgenomen in bijlage II en in bijlage III van het project-MER-besluit. Deze rubriek omvat de volgende projecten:

Bijlage II, rubriek 10 b:

“Stadsontwikkelingsprojecten, met inbegrip van de bouw van winkelcentra en parkeerterreinen,
• *met betrekking tot de bouw van 1.000 of meer woongelegenheden, of*
• *met een brutovloeroppervlakte van 5.000 m² handelsruimte of meer, of*
• *met een verkeersgenererende werking van pieken van 1.000 of meer personenauto-equivalenten per tijdsblok van 2 uur.”*

Bijlage III, rubriek 10 b:

“Stadsontwikkelingsprojecten, met inbegrip van de bouw van winkelcentra en parkeerterreinen (projecten die niet onder bijlage II vallen)”.

De milieueffectregelgeving bevat geen definitie van het begrip *‘stadsontwikkelingsproject’*. Stadsontwikkelingsprojecten zijn projecten die betrekking hebben op de aanwezigheid van meerdere personen in functie van wonen, handelsactiviteiten en dienstverlening. Dergelijke projecten zijn te beschouwen als stedelijk van aard, ongeacht de locatie ervan.

De verzoekende partij toont niet aan noch motiveert zij *in concreto* aan de hand van probante stukken dat het voorliggend deelproject onder toepassing kan vallen van bijlage II, rubriek 10 b. waarvoor hetzij een project-MER hetzij een ontheffing vereist is.

2.3

Ook kleinere stadsontwikkelingsprojecten kunnen evenwel aanzienlijke milieueffecten veroorzaken en kunnen niet louter omwille van hun beperkte omvang worden uitgesloten van de toepassing van de milieueffectregelgeving, zoals blijkt uit het voormelde arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011.

Uit voormeld arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 volgt dat een stadsontwikkelingsproject niet enkel getoetst mag worden aan de drempels van bijlage II, maar dat voor alle andere stadsontwikkelingsprojecten, die niet in bijlage II vermeld staan, geval per geval beoordeeld moet worden of het project aanzienlijke gevolgen op het milieu kan hebben. Er is bijgevolg minstens een screening nodig om te bepalen of er al dan niet aanzienlijke negatieve effecten te verwachten zijn en of er dus een project-MER noodzakelijk is.

Uit artikel 4.3.3, §2 DABM volgt dat de betrokken overheid (de overheid die beslist over volledigheid en ontvankelijkheid van de vergunningsaanvraag) dient te beslissen over de MER-plicht op basis van de project-MER-screening.

Uit artikel 4.7.14/1 VCRO volgt dat geen milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld als de betrokken overheid oordeelt dat:

- 1) een toetsing aan de criteria van bijlage II DABM uitwijst dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten; of
- 2) vroeger al een plan-MER werd goedgekeurd betreffende een plan of programma waarin een project met vergelijkbare effecten beoordeeld werd of een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een herhaling, voortzetting of alternatief is, en een nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten.

2.4

Het wordt niet betwist dat de aanleg van de voetgangers- en fietsbrug oorspronkelijk kaderde in een omvangrijk stadsontwikkelingsproject, waarvoor op 18 januari 2012 een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning werd ingediend door de cvba De Waalse Krook. De aanvraag omvatte toen de bouw van een nieuwe stedelijke bibliotheek met boven-en ondergrondse fietsenparking, een verhoogd plein, twee fietsers- en voetgangersbruggen, een publiek toegankelijk lift een hoogspanningslokaal en publiek sanitair.

Terzake bestond geen betwisting over de kwalificatie van de aanvraag als een stadsontwikkelingsproject in de zin van bijlage II van de Europese richtlijn 85/337/EEG, zodat een project-m.e.r.-screeningsnota werd gevoegd, Met betrekking tot de mobiliteitseffecten werden de effecten op het gemotoriseerd verkeer als “eerder klein” benoemd. In het besluit wordt gesteld dat er ten gevolge van het project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn.

De verwerende partij verleende hiervoor een vergunning op 11 september 2012 evenwel met uitzondering van de noordelijke en zuidelijke brug, die uit de vergunning gesloten werden. De verwerende partij stelde hierover het volgende:

“Voor wat betreft de bruggen bevat huidige aanvraag onvoldoende informatie hoe de aansluiting gebeurt met de Sint-Jansvest en de Kuiperskaai. Mede gelet op het advies van W&Z die stelt dat de bruggen (respectieve verbindingen met Brabantdam en Kuiperskaai) nog te bekijken zijn in een latere fase en de funderingen onderdeel dienen uit te maken van een nieuwe aanvraag zullen beide bruggen uit de huidige aanvraag uitgesloten worden.

Na vernietiging van deze vergunning door de Raad werd een nieuwe vergunning verleend op 9 december 2014.

Uit wat voorafgaat blijkt dat oorspronkelijk één allesomvattend stadsontwikkelingsproject werd beoogd bestaande uit de oprichting van publieke gebouwen en twee aansluitende fiets-voetgangersbruggen.

De latere opsplitsing van het totaalproject in fasen (de oprichting van de publieke gebouwen, de realisatie van de zuidelijke brug en thans de realisatie van de noordelijke brug) belet niet dat de opeenvolgende fasen dienen aanzien te worden als een wijziging of uitbreiding aan het bestaand (door de vergunning van 9 december 2014 gerealiseerd) stadsontwikkelingsproject, waarbij door de beide brugdelen onder meer een ‘zachte’ ontsluiting beoogd wordt voor de zwakke weggebruikers.

De aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning voor de zuidelijke brug (met materiaalwijziging voor de opbouw van het verhoogd plein) werd vergund op 15 april 2014. Met betrekking tot de milieueffectregelgeving luidde de beslissing als volgt:

“ ...

“Het ontwerp komt niet voor op de lijst gevoegd als bijlage I of II van het Project-MER-besluit, maar kan, gezien zijn impact, wel beschouwd worden als een ‘stadsontwikkelingsproject’ in de bredere betekenis of als de aanleg van nieuwe wegenis, werken die wel voorkomen in bijlage III van het besluit. De aanvrager voegde een project-m.e.r.-screeningsnota bij het dossier waaruit blijkt dat de mogelijke milieueffecten van het project niet aanzienlijk zijn en dat bijgevolg geen milieueffectenrapport dient opgemaakt”.

In het kader van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening werd onder meer als volgt geoordeeld:

“De realisatie van de noordelijke brug is een onderdeel van het Waalse Krook-project in het kader van de ontsluiting van het nieuwe complex. De aanvrager verwijst naar de mobiliteitsstudie voor het grotere Waalse krook-project. De noordelijke fiets- en voetgangersbrug werd hierin niet vermeld, nochtans zou deze verbinding het aantal zachte weggebruikers dat zich anders tussen het verkeer op het drukke Wilsonplein zou moeten begeven verminderen(...) De hinder voor gezondheid, veiligheid en gebruiksgenot kan relatief eenvoudig tot een minimum beperkt worden tijdens de werken en na voltooiing.

...”

In 2016 werd op eenzijdig verzoekschrift een burgerlijke procedure in kort geding opgestart tegen de uitvoering, maar deze vordering werd verworpen. Het wordt niet betwist dat deze vergunning thans definitief (en gerealiseerd) is en door de verzoekende partij niet met een administratief beroep is aangevochten.

Uit de voorliggende stukken en uit wat voorafgaat blijkt dat de huidige vergunning voor de bouw van de noordelijke brug dient beschouwd te worden als een wijziging en uitbreiding van het oorspronkelijk stadsontwikkelingsproject, en als zodanig onder toepassing valt van bijlage III, rubriek 13 (uitbreidingen of wijzigingen van projecten van bijlage I, II of III waarvoor reeds een vergunning is afgegeven en die zijn of worden uitgevoerd), zodat een project-m.e.r.-screeningsnota diende gevoegd te worden om na te gaan of het project geen aanzienlijke milieueffecten zal veroorzaken.

Hierover kan overigens geen ernstige betwisting bestaan, nu in de gevoegde screeningsnota zelf wordt aangegeven onder rubriek 9 dat het project deel uitmaakt van het stadsvernieuwingproject De Krook.

2.5

De Raad wijst erop dat in het kader van de milieueffectrapportage de nadruk ligt op het zich al dan niet voordoen van “*aanzienlijke milieueffecten*”, inbegrepen de “*cumulatieve effecten*” die worden veroorzaakt door nog uit te voeren en/of reeds uitgevoerde projecten samen, hetgeen niet noodzakelijk samenvalt met of beperkt is tot het voorwerp van de vergunningsaanvraag. Zo wordt vermeden dat bepaalde vormen van milieueffectrapportering geen doorgang vinden doordat projecten die samen aanzienlijke milieueffecten kunnen teweegbrengen, zij het bewust, dan wel onbewust worden opgesplitst in kleinere projecten.

Deze toets betreft onder meer de vraag of er zich geen aanzienlijke gevolgen kunnen voordoen voor het milieu en of een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten. Wanneer blijkt dat de aanvraag kadert in een breder opzet, en dit zoals *in casu* duidelijk blijkt uit de bestreden beslissing en het administratief dossier, strookt het niet met wat van een zorgvuldige vergunningverlenende overheid verwacht kan worden om enkel de effecten van de deelaanvraag te beoordelen.

De decreetgever heeft de project-m.e.r.-screeningsnota opgevat als een essentieel instrument voor een correcte inschatting van de aan het gevraagde project potentieel verbonden milieueffecten en dientengevolge van de toepasselijkheid van de plicht tot het opstellen van een project-MER. De eigenheid van de voorafgaande screening houdt in dat reeds in een eerste gemotiveerde, op wettelijk gespecificeerde criteria, zoals omschreven in bijlage II bij het DABM, gesteunde beoordeling nagegaan wordt of de aanvraag aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Het bestuur beslist daarna op basis van die voorafgaande beoordeling of er al dan niet een project-MER opgesteld moet worden. Zulks moet het vergunningverlenend bestuur toelaten om met kennis van zaken te beoordelen of de aanvraag al dan niet aanzienlijke milieueffecten voor mens en milieu genereert. De verwerende partij dient daarbij onder meer te onderzoeken of de project-m.e.r.-screeningsnota op een correcte wijze werd opgemaakt en mogelijke cumulatieve effecten met andere projecten in rekening zijn genomen.

Het komt de verzoekende partij toe haar kritiek op de uitgevoerde screening concreet te motiveren en aan te duiden waar deze volgens haar niet strookt met de decretaal voorziene screeningswijze.

De verzoekende partij bekritiseert de uitgevoerde project-MER-screening vooreerst wat betreft de uitgevoerde mobiliteitstoets (veiligheid, mobiliteit, impact op het verkeer en de zwakke weggebruikers). Zij stelt dat de samenloop situatie van fietsers, voetgangers met gemotoriseerd verkeer en trams onvoldoende werd onderzocht in de screeningsnota en in de beoordeling door de verwerende partij. Zij hekelt de afwezigheid van een globale mobiliteitsstudie en het niet-uitvoeren van verkeerstellingen. Voorts levert zij kritiek op de niet-afdoende beoordeling van de inijk- en privacy-aspecten ten aanzien van de aangelanden. Zij stelt in een vijfde onderdeel van haar middel nog dat de cumulatieve effecten van het totaalproject niet werden onderzocht.

De project-m.e.r.-screeningsnota beoordeelt deze aspecten als volgt :

“(rubriek 12):

X toename in vervoersbewegingen en mogelijke andere effecten voor andere weggebruikers of omwonenden. Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.

De fiets- en voetgangersbrug zal deel uitmaken van het fietsnetwerk en zal een toename tot gevolg hebben van het fiets- en voetgangersverkeer.

Zie ook beschrijvende nota.”

In de omschrijving van de aanvraag wordt anderzijds voor de ruimtelijke context en de verenigbaarheid van de aanvraag verwezen naar de aanvraag van 18 januari 2012. De aanvraag

vormt duidelijk het sluitstuk van een nieuwe Noord-Zuid-verbinding in het kader van het stedelijk fietsnetwerk, waarbij via het Sint-Jansplein de Schelde wordt overbrugd en het zuidelijk en noordelijk stadsdeel met elkaar verbonden worden. De loutere vermelding dat het fiets- en voetgangersverkeer zal toenemen, kan bezwaarlijk beschouwd worden als een onderzoek naar de (cumulatieve) milieueffecten ten gevolge van de toegenomen verkeersmodi. De Raad merkt op dat de screeningsnota niet verwijst naar een mogelijke eerdere project-MER-screening in het kader van de vergunning verleend op 9 december 2014, en evenmin naar deze gevoegd bij de aanvraag die geleid heeft tot de vergunning voor het zuidelijk brugdeel op 18 april 2014, zodat hieruit geen nuttige elementen kunnen gehaald worden die de conclusie van de huidige screeningsnota kunnen ondersteunen. In de screeningsnota wordt bovendien erkend dat er een relatie is met het stadsvernieuwingproject De Krook én dat het project een cumulatieve impact heeft op het milieu met het project van het Wintercircuit.

De Raad kan slechts vaststellen dat door de opsplitsing van het oorspronkelijk totaalproject de mogelijke cumulatieve milieueffecten van huidige deelaanvraag onvoldoende concreet opgelijst en afgetoetst worden in de project-m.e.r.-screeningsnota en als zodanig evenmin op afdoende wijze beoordeeld zijn in de bestreden beslissing. De pogingen die de verwerende partij thans doet om een aanvullende verantwoording te maken, kunnen de gebrekkige project-MER-screening en beoordeling in de bestreden beslissing niet verhelpen. Ook de mogelijke effecten op de aangelanden worden nagenoeg niet, minstens niet afdoende concreet onderzocht.

2.6

Het komt in *casu* in eerste instantie aan de verwerende partij toe te oordelen welke gevolgen aan een gebrekkige screeningsnota moeten vastgeknoopt worden.

De Raad merkt in elk geval op dat, indien het aanvraagdossier wordt aangevuld met essentiële gegevens, een nieuw openbaar onderzoek zal moeten georganiseerd worden.

Het middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

3.1

De verzoekende partij stelt in een tweede onderdeel dat het project ressorteert onder bijlage II, 10, g van het Project-MER-besluit. Bijlage 10, g bepaalt:

“Aanleg van waterwegen (projecten die niet zijn opgenomen in bijlage I), werken inzake kanalisering en ter beperking van overstromingen (floodreliëf werken).”

De Raad treedt de visie van de verwerende partij bij dat de aanleg van een brugdeel over de Schelde niet kan beschouwd worden als de aanleg van een waterweg. Er wordt geen waterweg aangelegd, noch wijzigt de Schelde op dat punt qua breedte of tracé.

Het tweede middelonderdeel wordt verworpen.

3.3

De verzoekende partij stelt in een derde onderdeel dat het project ressorteert onder bijlage II, 10, e van het Project-MER-besluit. Bijlage 10, e bepaalt:

“Aanleg van wegen met 4 of meer rijstroken over een lengte van 1 km tot 10 km.

° Aanleg van wegen met 2 of meer rijstroken over een lengte van 10 km of meer.

° Aanleg van verharde wegen die over een ononderbroken lengte van 1 km

of meer in een bijzonder beschermd gebied zijn gelegen.”

Zij toont evenwel niet aan op welke gronden het voorliggend project onder toepassing kan vallen van punt 10, e van bijlage II van het Project-MER-besluit. Het komt de verzoekende partij toe in het kader van haar stelplicht concreet te motiveren waarom het voorliggend project, dat over relatief korte afstand als fase 2 de aanleg van een brugdeel betreft, kan aanzien worden als de aanleg van wegen met de in voormeld punt 10e opgelegde minimumlengte.

Het derde middelonderdeel wordt verworpen.

4.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij roept de schending in van artikel 2 en 42 van het Gemeentedecreet, van artikel 4.2.25 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en van de materiële en formele motiveringsplicht, en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Zij zet uiteen de aanvraag de aanleg van nieuwe gemeentelijke openbare verkeerswegen omvat zodat een voorafgaande beslissing van de gemeenteraad omtrent die wegenis noodzakelijk is. In de bestreden beslissing wordt ten onrechte verwezen naar het besluit van de gemeenteraad van de stad Gent van 25 juni 2012. De verzoekende partij wijst evenwel op een aanpassing van het wegenistracé na 2012, waarvoor ten onrechte geen gemeenteraadsbesluit genomen werd.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de verzoekende partij niet aantoont dat een nieuwe gemeenteraadsbeslissing noodzakelijk was voor de tweede fase van het brugdeel. Ondergeschikt vraagt zij de toepassing van de bestuurlijke lus.

Beoordeling door de Raad

1.

In de bestreden beslissing is de aanvraag beschreven als de voortzetting van een reeds vergunde brug die het verhoogde bibliotheekplein ten zuiden van Ketelvest (als onderdeel van het op 9 december 2014 vergunde project ‘Waalse Krook’) verbindt met de andere oever ter hoogte van de samenvloeiing van de bevaarbare waterlopen Ketelvaart en de Nederschelde. De nieuwe verbinding voor fietsers en voetgangers wordt ingeschakeld in het Gents fietsnetwerk, als alternatieve overbrugging voor drukker kruispunten op weg naar de nieuwe bibliotheek, en loopt vanaf de aansluiting met de eerst (op 15 april 2014) vergunde brug over een deels in het openbaar domein (en in de bufferzone rond Unesco werelderfgoed) opgenomen onteigend perceel, langs de achterzijde van een aantal tuinen (waaronder die van de verzoekende partijen) en een meergezinswoning.

Uit deze overigens niet betwiste gegevens en de gegevens van het dossier blijkt dat de aanvraag een nieuwe openbare wegenis omvat.

3.

Op grond van de artikelen 2 en 42 van het gemeentedecreet beschikt de gemeenteraad over de volheid van bevoegdheid voor aangelegenheden van gemeentelijk belang, waaronder de bevoegdheid voor de aanleg en uitrusting van gemeentelijke verkeerswegen.

Uit voormalig artikel 4.2.17, §2 VCRO (Titel IV 'Vergunningenbeleid', Hoofdstuk 2 'Vergunningsplicht', Afdeling 1 'Soorten', Onderafdeling 2 'Vergunningsplicht voor het verkavelen van gronden') kan worden afgeleid dat de decreetgever niet heeft willen raken aan deze bevoegdheid. Deze bepaling luidde als volgt:

"§2. Indien de verkavelingsaanvraag wegeniswerken omvat waaromtrent de gemeenteraad beslissingsbevoegdheid heeft, en het vergunningverlenende bestuursorgaan oordeelt dat de verkavelingsvergunning van zijnenwege kan worden verleend, dan neemt de gemeenteraad een beslissing over de zaak van de wegen, alvorens het vergunningverlenende bestuursorgaan een beslissing neemt over de verkavelingsaanvraag.

De gemeenteraad beslist uiterlijk op de tweede raadszitting waarop de zaak van de wegen geagendeerd is, zo niet wordt de beslissing over de wegenis geacht ongunstig te zijn."

Deze bepaling is inmiddels "opgeheven" bij artikel 41 van het decreet van 4 april 2014 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid. In de parlementaire voorbereidingen wordt daarbij onder meer het volgende toegelicht (*Parl.St. VI.Parl. 2013-2014, nr. 2371/1, 30-31*):

"...2. Een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag kan echter evenzeer wegeniswerken omvatten. Zo kan men een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag indienen voor groepswooningbouw met aanleg van wegen of voor de aanleg van wegen alleen. Ook hier geldt dat de beslissingsbevoegdheid over de zaak van de wegen (de aanleg van nieuwe wegen, de tracéwijziging, de verbreding of de opheffing van bestaande gemeentelijke wegen) toekomt aan de gemeenteraad. Deze bevoegdheid vloeit rechtstreeks voort uit het Gemeentedecreet en is te onderscheiden van de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen in het kader van de ruimtelijke ordeningsregelgeving over de vergunningsaanvraag zelf (R.v.St., nr. 189.415, 12 januari 2009; DEFOORT, P.J., 'beslissing over de zaak van de wegen is geen voorbereidende rechtshandeling ten aanzien van een latere vergunningsbeslissing: de gevolgen hiervan voor de motiveringsplicht en de beroepsmogelijkheden' (noot onder R.v.St, nr. 189.415, 12 januari 2009, Extensa), TROS, 2009, 254-258)).

3. Voorgesteld wordt te verduidelijken dat de voorafgaande beslissing door de gemeenteraad, momenteel alleen geëxpliciteerd voor wat betreft de verkavelingsaanvraag, gemeen is aan zowel de verkavelingsaanvraag als de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

Artikel 4.2.17, §2, VCRO (bepaling, specifiek voor de verkavelingsaanvraag), wordt dan ook opgeheven, en een onderafdeling 5 wordt ingevoegd in titel IV, hoofdstuk II, afdeling 2, 'Bepalingen, aan alle vergunningen gemeen'.

Door het invoegen van deze nieuwe onderafdeling is duidelijk dat deze bepaling geldt ongeacht de te volgen vergunningsprocedure (regulier of bijzonder)...."

Deze toelichting bevestigt nogmaals de bedoeling van de decreetgever om de exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad in een zaak van wegenis ongemoeid te laten, zowel wat betreft verkavelingsvergunningen als stedenbouwkundige vergunningen.

Een vergunningsbeslissing voor een project dat de aanleg van nieuwe openbare verkeerswegen omvat, kan derhalve niet worden verleend zonder voorafgaande beslissing van de gemeenteraad omtrent die wegenis.

4.

Uit geen enkel gegeven van het dossier blijkt dat de gemeenteraad van de stad Gent, voorafgaand aan de bestreden beslissing, een besluit nam omtrent de weg, aanhorigheden en uitrusting die het voorwerp vormen van huidige aanvraag. In het dossier is alleen sprake van het gemeenteraadsbesluit van 25 juni 2012 voor het op 9 december 2014 vergunde globale stadsvernieuwingsproject 'De Krook'. De antwoordnota bevestigt dat.

De omstandigheid dat die vergunningsbeslissing van 9 december 2014 uiteindelijk geen bruggen omvat, was gelegen in het gebrek aan voldoende informatie met betrekking tot de aansluiting ter hoogte van de Sint-Jansvest, waarop de thans betwiste brug aansluit.

De verwerende partij betwist niet dat het met de bestreden beslissing vergunde tracé naar de oostelijke oever meermaals gewijzigd is na het gemeenteraadsbesluit van 25 juni 2012 voor het (met uitsluiting van de bruggen) op 9 december 2014 vergunde globale stadsvernieuwingsproject 'De Krook'. Het aangevraagde betreft dan ook onbetwistbaar de aanleg van een nieuwe wegenis waarvoor een voorafgaande beslissing van de gemeenteraad over de zaak van de wegen vereist is.

De verwerende partij vraagt in ondergeschikte orde toepassing van de bestuurlijke lus. Vermits ook het eerste middel en het vierde middel (zie hierna) gegrond bevonden wordt, acht de Raad de toepassing van de bestuurlijke lus *in casu* niet opportuun.

Het middel is gegrond.

A. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij roept de schending in van het koninklijk besluit van 7 juli 1994, bijlage 1-3/1-5/1-7, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 12 juli 2012, van het koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de Preventie van Brand en Ontploffing waaraan de gebouwen moeten voldoen en van het algemeen Bouwreglement van de stad Gent, van de NBN-B-03/101-norm, van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur en van de materiële motiveringsplicht.

Zij zet uiteen dat enkel voor het eerste brugdeel advies van de brandweer werd ingewonnen, maar niet voor het tweede deel (huidige aanvraag). Zij stelt dat het een verplicht advies betreft omdat de brug deel uitmaakt van het bibliotheekcomplex. In het advies van de brandweer inzake deel 1 van de brug werd als voorwaarde opgelegd dat moest voldaan worden aan de NBN B 03-101 norm. Deze voorwaarde werd niet opgelegd in de huidige vergunningsbeslissing omdat geen advies gevraagd werd.

2.

De verwerende partij antwoordt dat het brugdeel 2 visueel-vormelijk moet aansluiten bij het eerder vergunde deel, zodat de verbinding met tussenstop als geheel aansluit bij de architecturale eigenheid van de nieuwe bibliotheek. Het nieuwe brugdeel moet volgens haar op identieke wijze uitgevoerd worden als brugdeel 1. Zij meent dat niet aangetoond wordt dat het ontbreken van een dergelijk advies leidt tot onwettigheid van de bestreden vergunning.

Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij verwijst voor de verplichte advisering door de brandweer onder meer naar het koninklijk besluit van 7 juli 1994 en de daarin opgelegde norm NBN B 03-101 waaraan kunstwerken moeten voldoen. De verwerende partij betwist deze verwijzing in haar antwoordnota niet en toont niet aan dat of waarom voor het noordelijk gedeelte van de brug als sluitstuk geen advies van de brandweer vereist was.

In de vergunningsbeslissing over het zuidelijk brugdeel is als voorwaarde opgelegd dat de werken moeten uitgevoerd worden overeenkomstig de NBN B 03-101 norm. Deze voorwaarde werd niet opgelegd in huidige bestreden beslissing voor het noordelijk gedeelte van de brug. De stelling van de verwerende partij dat dit bruggedeelte op identieke wijze zal moeten uitgevoerd worden is een loutere aanname en in elk geval een *post factum* motivering die de gebrekkige beslissing op dat punt niet kan verhelpen. De loutere vaststelling dat thans geen advies werd gevraagd, noch verleend, volstaat ter verantwoording van de gegrondheid van het middel. Het komt de Raad niet toe zich op dit punt in de plaats te stellen en te '*veronderstellen*' dat het advies van de brandweer voor het eerste brugdeel zonder meer mag getransponeerd worden naar het tweede brugdeel. Bovendien is in de thans bestreden beslissing geen voorwaarde opgelegd om de geciteerde brandweernorm te respecteren.

Het middel is gegrond.

VI. KOSTEN

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad op verzoek een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk gesteld wordt. De verzoekende partij vordert geen rechtsplegingsvergoeding.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 12 januari 2018 waarbij aan de stad Gent een stedenbouwkundige vergunning verleend werd onder voorwaarden voor een fiets- en voetgangersbrug De Krook: fase 2-noord op een perceel gelegen te 9000 Gent, Sint-Jansvest/Brabantdam, met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie C, nummer 751F.
2. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de stad Gent en dit binnen een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van betekening van dit arrest.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bestaande uit het rolrecht van de verzoekende partij, bepaald op 300 euro, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 16 april 2019 door de zevende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Kengiro VERHEYDEN

Marc VAN ASCH